

Prøve med Redskaber til Roekultur i Vestjylland.

Suplement til 11te Beretning om de statsunderstøttede Redskabs- og Maskinprøver, foranstaltede af det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Ved *Emil Jørgensen.*

Hovedresultatet af disse Prøver blev fremlagt i det kgl. Landhusholdningsselskabs Møde den 2. April 1902 i et Foredrag af afd. Forpagter Bokelmann. Foredraget er efter Talerens Manuskript optaget i »Tidsskrift for Landøkonomi« 1902, Side 297, hvortil iøvrigt henvises hvad Resultaterne angaa. I Tilslutning til dette Foredrag skal her, for at fuldstændiggøre Foredraget som Beretning om disse Prøver, anføres, at Saaningen af Rodfrugtfrøet paa Skærum Mølle og N. Vosborg blev foretaget med følgende Maskiner:

1. Saamaskine til 4 Rækker, bygget af Fabrikant Villemoes, Skærum Mølle, over Stellet af en Hesterive. Saaningen sker ved Hjælp af Kopper, Frøet falder gennem teleskopiske Sædledere ned i en Rille, lavet af Skærer som ved en alm. Radsaamaskine.

Benyttedes kun paa flad Jord og til Kaalrabifrø.

2. Saamaskine »Kejseren« til 2 Rækker fra Aktieselskabet Buchtrups Fabrikker, Randers. Saaede Runkelroer, Kaalrabi og Gulerødder dels paa flad Jord, dels paa Kamme.

Pris som Saamaskine alene Kr. 110.00.

3. Saamaskine »Perfect« fra Buchtrup, Randers. Saaede Runkelroer og Kaalrabi, kun paa Kamme.
Pris Kr. 40.00.
4. Saamaskine til 1 Række fra P. Nielsen, Hillerød. Saaede ligeledes Runkelroer og Kaalrabi paa Kamme.
Pris Kr. 45.00.
5. Saamaskine til 1 Række af Fabrikant Villemoes, Skærum Mølle. En hjemmelavet Maskine, saaledes som de meget almindelig bruges der paa Egnen.
Saaede Runkelroer og Kaalrabi paa flad Jord.
6. Saamaskine »New Model« til 1 Række, og
7. Saamaskine »Perlen« til 1 Række, begge Maskiner af amerikansk Fabrikat, forhandles af H. C. Petersen & Co., København B.
Saaede begge Runkelroer og Kaalrabi paa flad Jord.
Pris for »New Model« Kr. 40.00, for »Perlen« Kr. 42.00.

I nævnte Foredrag gøres nærmere Rede for Forholdene ved Saaningen og de enkelte Maskiners Arbejde. Saaningen fandt Sted i Dagene 20.—24. Maj. Den 11.—13. Juni foretoges en foreløbig Undersøgelse og Indstilling af de mødte Radrensere, samt foretoges nogle Prøver med Opkamning til Roer, naar den »fjærmer Hest« og naar den »nærmer Hest« gaar i Furen. Under disse Prøver blev der saadet Turnipsfrø og i Foredraget gøres nærmere Rede for disse Forsøg.

Til Prøven med Radrensere var indbudt alle de Radrensere, der paa Landmandsforsamlingen i Odense 1900 havde faaet Betegnelsen »værdig til Arbejdsprøve«, og desuden medtoges nogle andre Radrensere, man kunde ønske at se i Arbejde. Da denne Prøve ikke var nogen almindelig Konkurrenceprøve med Præmieuddeling, men mere en nærmere Undersøgelse af Redskaber til Roekultur med efterfølgende Demonstration af de prøvede Redskaber for besøgende Landmænd, afholdt Maskinudvalget alle Udgifter til Redskabernes Forsen-

delse frem og tilbage, som for øvrigt alle andre Udgifter vedrørende Prøverne.

Følgende Radrenserne blev prøvede:

Til flere Rækker:

1. Radrenser til 4 Rækker af Fabrikant Villemoes, Skærum Mølle. Det var den før omtalte Saamaskine, bygget over Stellet af en Hesterive, der nu blev omstillet til Radrenser.
2. Radrenseren »Holeby« til 2 Rækker, af H. Christoffersen, Holeby, indsendt ved Ole Sørensen & Ko., Kolding. Tilkendt »værdig til Arbejdsprøve« 1900. Pris Kr. 165.00.
3. Radrenseren »Planet jnr.«, 2 Rækker, amerikansk Fabrikat, indsendt ved C. Th. Rom & Ko., København. Tilkendt »værdig til Arbejdsprøve« 1900. Pris Kr. 56.00.
4. Radrenseren »Kejseren«, 2 Rækker, fra Aktieselskabet Buchtrups Fabrikker, Randers. Tilkendt »værdig til Arbejdsprøve« 1900. Pris som kombineret Saamaskine og Radrenser Kr. 215.00, som Radrenser alene Kr. 130.00.
5. Radrenseren »Deere«, 2 Rækker, amerikansk Fabrikat, indsendt ved W. Langreuters Eftfl., København. Tilkendt »værdig til Arbejdsprøve« 1900. Pris Kr. 120.00. (Foruden sine egne Renseskær mødte den tillige med 2 Par Tallerkener som »Kejserens«.)
6. Radrenseren »Allerup«, 2 Rækker, af Smed S. A. Larsen, Allerup pr. Højby. Tilkendt »værdig til Arbejdsprøve« 1900. Pris Kr. 90.00.
7. Radrenseren »Bolbro«, 2 Rækker, af Fabrikant Mortensen, Bolbro, Odense. Tilkendt »værdig til Arbejdsprøve« 1900. Pris Kr. 85.00, for Transporthjul ekstra Kr. 5.00.
8. Radrenseren »Birkum«, 2 Rækker, af Smed R. Petersen, Birkum pr. Højby. Tilkendt »værdig til Arbejdsprøve« 1900. Pris Kr. 110.00.
9. Radrenseren »Jullerup«, 2 Rækker, af Smed Hans

Petersen, Sørslev pr. Jullerup. Tilkendt »værdig til Arbejdsprøve« 1900. Pris Kr. 80.00.

Til en Række:

10. Radrenseren »Planet jnr. Hestehakke«, amerikansk Fabrikat, indsendt ved C. Th. Rom & Ko., København. Pris Kr. 45.00.
11. En »11 Tands Kultivator«, amerikansk Fabrikat, indsendt ved C. Th. Rom & Ko. Pris Kr. 35.00.
12. Radrenseren »Komet« af Aktieselskabet Buchtrups Fabrikker, Randers. Pris Kr. 33.00.
13. Radrenseren »Cernowsky«, tysk Fabrikat, indsendt ved Ole Sørensen & Ko., Kolding. Pris Kr. 50.00.
14. En Radrenser, lavet af Smed J. Kristensen, Bøvlingbjerg. Pris Kr. 25.00
15. En Radrenser, lavet af Smed M. Nielsen, Vemb. Pris med 1 Sæt Tænder Kr. 20.00, med 2 Sæt Tænder Kr. 25.00.
16. Roedyndingsmaskinen »Odin« fra Silkeborg Jærnstøberi.

Den 25. Juni foretog man 2den Rensning med de mødte Radrenserere samt nogle Plantningsprøver for at indøve et Hold Arbejdsfolk i Plantning af Runkelroer efter Plov.

Dagen efter, den 26. Juni, var det bestemt at vise de prøvede Redskaber i Arbejde for Egnens Landmænd, ligesom man vilde demonstrere Plantning af Runkelroer efter Plov og vise de polske Arbejderes Maade at udtynde Roer paa. Hr. Godsejer Olufsen, Kvistrup, havde velvillig stillet et Hold polske Arbejdere til Disposition til denne Demonstration.

Efter forudgaaende Bekendtgørelse i de lokale Blade og gennem Ritzaus Bureau var der ogsaa denne Dag mødt et større Antal Landmænd for at overvære Demonstrationerne, men en stærk og vedholdende Regn umuliggjorde alt Arbejde i Marken den Dag, saa man blev nødt til at ty i Hus.

Alle Redskaberne bleve kørte ind paa en stor Lade paa Skærum Mølle, som man i Hast omdannede til en Foredrags- og Forevisningshal, hvorefter Forp. Bokelmann holdt et Foredrag om de afholdte Prøver og foreviste og forklarede de enkelte Redskaber for det forsamlede Publikum.

I Slutningen af sit Foredrag indbød Forp. Bokelmann Forsamlingen til at komme igen Dagen efter for, om Vejret da var nogenlunde, at se Redskaberne i Arbejde ude i Marken. Efter denne Indbydelse mødte saa 40—50 af Egnens Landmænd Dagen efter, og for dem viste man 10—12 af de bedre Radrensere i Arbejde. De andre paa-tænkte Demonstrationer maatte af forskellige Grunde opgives.
